

RAADSVOORSTEL GEMEENTE BUREN

Beeldvormende raad	Oordeelsvormende raad	Besluitvormende raad	Voorstelnummer
N.v.t.	15 september 2026	22 september 2026	D.261491 Z.072978

Portefeuillehouder J. G. Keuken

Begrotingsprogramma Fysieke leefomgeving

Onderwerp Startnotitie Warmteprogramma

Vorgesteld besluit

1. De Startnotitie Warmteprogramma vast te stellen;
2. Scenario 1 als uitgangspunt te kiezen waarbinnen het Warmteprogramma zal worden opgesteld.

Samenvatting van het voorstel

Het warmteprogramma is een actualisatie van het warmteplan 2024-2026. Het warmteprogramma is een verplicht programma onder de omgevingswet. In het warmteprogramma schrijft de gemeente hoe er de komende jaren wordt gewerkt aan de warmtetransitie. Het beantwoordt de vraag: hoe gaat de gemeente de komende vijf jaar aan de slag richting aardgasvrij?

Met het vaststellen van deze startnotitie worden de kaders en uitgangspunten voor het warmteprogramma vastgesteld door u als raad. Het college gaat vervolgens binnen deze kaders aan de slag met het opstellen van het concept warmteprogramma. Het college is het bevoegde gezag om het programma vast te stellen. Nadat het concept 6 weken ter inzage heeft gelegen kan het college het definitieve programma vaststellen.

1. Inleiding

Alle gemeenten in Nederland moeten uiterlijk op 31 december 2027 een warmteprogramma vaststellen. Het warmteprogramma is een verplicht programma onder de omgevingswet. Voor Buren is het warmteprogramma een actualisatie van het warmteplan 2024-2026. In november 2025 heeft het college het plan van aanpak warmteprogramma vastgesteld. Deze startnotitie is een volgende stap richting het eerste warmteprogramma voor Buren. In het warmteprogramma geeft de gemeente aan welke stappen de komende vijf jaar worden gezet in de warmtetransitie. Hoe wordt de weg naar een aardgasvrije gemeente in 2050 gezien, welke alternatieven voor aardgas zijn er in beeld en hoe worden inwoners en andere gebouw eigenaren in staat gesteld om hun gebouw te verduurzamen? Deze vragen worden beantwoord in het definitieve warmteprogramma. Met deze startnotitie geeft de raad richting aan het college om het warmteprogramma op te kunnen stellen.

In Buren werken we toe naar aardgasvrij in vier stappen:

1. Energie besparen en kleine aanpassingen
2. Isoleren (en ventileren)
3. Laatste stappen naar aardgasvrij-gereed (vloerverwarming, elektrisch koken)
4. Aardgasvrij maken van het gebouw

Deze stappen vormen het uitgangspunt voor het beleid binnen de warmtetransitie in Buren. Voor iedere gebouw eigenaar biedt dit inzicht in de te zetten stappen. Zo bieden we handelingsperspectief voor onze inwoners en ondernemers. Voorlopig zetten we vooral in op de eerste drie stappen en onderzoeken we hoe we aan stap 4 kunnen werken.

2. Doel / meetbaar effect

Met het vaststellen van deze startnotitie geeft u als raad kaders en uitgangspunten mee aan het college waarbinnen het warmteprogramma wordt opgesteld.

3. Wettelijke- en beleidskaders

- Omgevingsvisie Buren (<https://www.buren.nl/wp-content/uploads/2023/11/Omgevingsvisie-Buren.pdf>)
- Warmteplan 2024-2026 ([Document Buren - Bijlage 1 - Warmteplan 2024-2026 - iBabs Publieksporaal](#))
- Wet Gemeentelijke Instrumenten Warmtetransitie.
Verwachte inwerkingtreding 1 januari 2027. Deze wet verplicht iedere gemeente in Nederland om een warmteprogramma vast te stellen.
(<https://www.nplw.nl/wet-en-regelgeving/wet-gemeentelijke-instrumenten-warmtetransitie-wgiw>)

4. Argumenten

1.1. *Het warmteprogramma is een verplicht programma*

Iedere gemeente in Nederland heeft de verplichting om een warmteprogramma vast te stellen met als uiterste datum 31 december 2027. Hiertoe zijn we verplicht met de inwerkingtreding van de wet gemeentelijk instrumenten warmtetransitie (wgiw). Ook in Buren moeten we er daarom mee aan de slag.

1.2. *Het warmteplan 2024-2026 vraagt om een actualisatie*

Ons huidige warmteplan loopt dit jaar af. Vanwege de looptijd van dit warmteplan is het nodig om ons beleid te actualiseren. Er zijn de afgelopen jaren veel ontwikkelingen geweest op het gebied van energie. Denk aan netcongestie dat steeds meer doordringt tot de dagelijkse realiteit maar ook schommelingen in energieprijzen door geopolitieke spanningen. Mede vanwege deze ontwikkelingen actualiseren we ons beleid.

1.3. *De Klankbordgroep Warmte heeft meegedacht bij deze startnotitie*

Een groep inwoners die meedenkt over het warmtebeleid van de gemeente Buren heeft meegedacht bij het opstellen van deze startnotitie. Inwoners vanuit verschillende kernen van de gemeente hebben opmerkingen en input geleverd. Zo hebben ze bijvoorbeeld expliciete aandacht gevraagd voor energiearmoede wat hierdoor een grotere plek heeft gekregen in de startnotitie. Een samenvatting van de opmerkingen is te vinden in de bijlage.

2.1. *Scenario 1 past het beste binnen de huidige omstandigheden*

De afgelopen jaren zijn we in Buren aan de slag gegaan met de warmtetransitie. Een grote opgave die veel uitdagingen kent in onze gemeente met veel verschillende kernen. Om een beeld te scheppen van mogelijkheden zijn er drie scenario's ontwikkeld. Het voortzetten van de huidige lijn van beleid is het minimale wat we kunnen doen om stabiel en vertrouwd beleid te voeren voor onze inwoners. Gezien de huidige financiële situatie van de gemeente Buren is het niet aan de orde om extra budget te vragen. We actualiseren ons beleid maar behouden zoveel mogelijk de huidige beleidslijnen. We gaan wel kijken hoe we het huidige budget anders kunnen inzetten.

5. Kanttekeningen

1.1. *De wetgeving is nog niet definitief rondom de invulling van het verplichte warmteprogramma*

Wetgevingstrajecten vanuit het Rijk kennen vaak lange doorlooptijden. Zo ook de wetgeving voor de uitwerking van het warmteprogramma. De verwachte inwerkingtreding is 1 januari 2027. Omdat deze startnotitie een onderdeel is van het proces om tot een warmteprogramma te komen is er hier geen risico. Het college zal het warmteprogramma pas vaststellen als de wetgeving in is gegaan en de vereisten voor het warmteprogramma helemaal duidelijk zijn. Zo kunnen we het programma aanpassen aan de uiteindelijke vereisten.

1.2. *Netcongestie speelt een grote rol voor de mogelijkheden in de komende jaren*

De drukte op het stroomnet merken we ook in de warmtetransitie. Vrijwel alle alternatieven voor aardgas zorgen voor een grotere stroomvraag. Ondanks het dreigende tekort wordt ook steeds meer duidelijk over wat er wel mogelijk is binnen de beperkingen. En dat valt lang niet altijd tegen. Er is binnen de bestaande aansluiting van een woning vaak meer mogelijk qua verduurzaming dan eerder werd gedacht. Desondanks zetten we in Buren vooral in op de eerste drie stappen van de weg naar aardgasvrij. Dit doen we ook om de drukte op het stroomnet niet onnodig te vergroten. Daarnaast hebben we nauw contact met Liander om de ontwikkelingen te bespreken en bij te sturen waar dat nodig is.

6. Financiële consequenties

Wanneer gekozen wordt voor scenario 1 betekend dit een budgetneutraal warmteprogramma. We behouden de huidige structurele middelen voor de warmtetransitie. Die bestaan met name uit Rijksmiddelen. Er is dekking te vinden binnen de huidige middelen. Er wordt dus geen extra vraag naar gemeentelijke middelen gedaan. Het college gaat bij het opstellen van het programma kijken hoe dit budget het beste kan worden ingezet.

7. Juridische consequenties

Omdat de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (wgiw) officieel nog niet in werking is getreden kunnen we nog geen warmteprogramma vaststellen zoals de wetgever uiteindelijk bedoelt. We zullen daarom het definitieve warmteprogramma niet eerder vaststellen dan de inwerkingtreding van de wgiw. Deze wordt verwacht op 1 januari 2027. Gemeenten worden dan verwacht om uiterlijk 31 december 2027 een eerste warmteprogramma vast te stellen met een vijfjaarlijkse actualisatieplicht. Het warmteprogramma heeft primair een zelfbindend karakter en creëert geen rechtstreeks afdwingbare verplichtingen voor inwoners. Het programma kan echter wel doorwerken in latere besluitvorming, bijvoorbeeld tot wijziging van het omgevingsplan.

Aanwijsbevoegdheid

Zoals genoemd in het plan van aanpak warmteprogramma, zie bijlage, zou er nog worden verkend of de gemeente voornemens is de aanwijsbevoegdheid in te zetten. Dit is een bevoegdheid die inhoudt dat de gemeente een gebied kan aanwijzen waar de levering van aardgas definitief stopt minimaal 8 jaar na een omgevingsplan wijziging. Deze bevoegdheid zet je alleen in als er duidelijk zicht is op een alternatief voor aardgas. Als een gemeente deze bevoegdheid wilt gebruiken moet dat worden genoemd in het warmteprogramma. Dit is voor nu niet aan de orde voor het eerste warmteprogramma voor Buren. In een volgend warmteprogramma kan opnieuw worden overwogen om dit instrument in te zetten.

8. Participatie

In de startnotitie is een paragraaf geweid aan hoe de participatie wordt vormgegeven. De participatie voor het warmteprogramma bestaat uit drie verschillende onderdelen.

1. Klankbordgroep Warmte denkt mee en geeft advies

2. Enquête zo breed mogelijk uitzetten via de gebruikelijke kanalen om op te halen wat er leeft onder inwoners.

3. Informatiemarkt bij concept warmteprogramma

Bij het opstellen van de startnotitie is de klankbordgroep Warmte betrokken. Dit is een groep inwoners vanuit de gemeente die meedenken bij het warmtebeleid van de gemeente Buren. Hun inbreng vindt u, in samenvatting, in de bijlage bij dit voorstel.

9. Toekomstoriëntatie

De warmtetransitie, en dus ook het warmteprogramma, raakt aan een veelvoud aan onderdelen van de toekomstoriëntatie. Verduurzaming van woningen leidt bijvoorbeeld tot een lagere energierekening en een beter leefklimaat in de woning. Dit is te zien als onderdeel van een preventieve aanpak van schulden en gezondheidsproblematiek. Onderzoek wijst uit dat goed geïsoleerde woningen een positief effect hebben op de gezondheid van bewoners. Daarnaast zorgt de aanpak energiearmoede voor een mooie verbinding tussen het sociale en het ruimtelijke domein. Vanuit twee domeinen wordt er gekeken naar het armoedevraagstuk.

Daarnaast dragen we bij aan het thema wonen en leefbaarheid. Door inwonersinitiatieven te ondersteunen stimuleren we het gevoel van gemeenschap. Iedere kern kan zo op een eigen manier invulling geven aan de lokale verbinding en samen onderzoeken hoe er vorm kan worden gegeven aan verduurzaming.

10. Uitvoering

- Planning

Nadat de startnotitie is vastgesteld gaat het college aan de slag met het concept warmteprogramma. Het college zal binnen de kaders van de startnotitie het programma gaan opstellen.

- Communicatie

Samen met de communicatieadviseur zullen we een pagina op de website van de gemeente Buren inrichten waar inwoners informatie kunnen vinden. Verder gaan we aan de gang met de inwonersenquête en zullen we daarover communiceren via de gebruikelijke kanalen.

- Evaluatie

Op het moment dat het concept warmteprogramma is vastgesteld door het college zal de raad hiervan op de hoogte worden gebracht middels een raadsinformatiebrief. De raad krijgt gelegenheid wensen en bedenkingen mee te geven alvorens het college het definitieve programma vaststelt.

Het warmteprogramma kent een looptijd van 5 jaar. Elke 5 jaar wordt het programma geactualiseerd. Mochten er in de komende jaren dusdanige ontwikkelingen voordoen kan het actualiseren eerder plaatsvinden.

11. Bijlagen

1. Startnotitie Warmteprogramma Buren
2. Opmerkingen Klankbordgroep Warmte
3. Plan van aanpak Warmteprogramma Buren

Burgemeester en wethouders van Buren,

H. Verhoef
Secretaris

H.M. Ostendorp
burgemeester